بیان چند حکم شرعی به وسیله تعدد قرائات ؛ مثال «یَطهُرْنَ»

شاگرد: در آیه «اذا تطهرن» دارد.

استاد: از آن بحث کردیم که «اذا تطهرن» با «یطهرن» چطور جور می‌شود. با «یَطهُرْنَ» خیلی روشن است. «یَطهُرْنَ» یعنی حرمت رفت و جواز آمد. «فاذا تطَهَّرن» یعنی آن استحباب دارد و با آن جور است. اما «یَطَّهَّرْنَ» چطور؟ «یَطَّهَّرن» با «اذا تطَهَّرْنَ» موافق هستند. «یَطَّهَّرْنَ» حکم استحبابی است. «فاذا تطَهَّرن» طبق آن حکم استحبابی «فاتوهن». لذا «اذا تطَهَّرْنَ» چون می خواسته استحباب را بگوید در آنجا قرائت به «یَطهُرْنَ» نیست. این‌ها چقدر زیبا بود. مقصل بحث کردیم. خداوند متعال چقدر عالی مردم را تشویق نمی‌کند چون جایز است به دنبالش بروند. با یک بیان لطیفی می‌گوید «حتی یَطهُرْنَ»؛ یک نهی بود که «لا تقربوهن حتی یَطهُرن». خب نهی رفت اما حالا می‌خواهد بگوید «فأتُوهُنَّ»؛ یعنی امر کند. خب امر کند که کار مکروهی را انجام بدهی یا کاری که صرفا حرمتش رفته را انجام دهی؟ نه، وقتی می‌خواهد امر کند می‌گوید «فاذا تطَهَّرْنَ فأتُوهُنَّ». یعنی من شارع وقتی می‌خواهم بگویم که بروید، می‌گویم صبر کنید کار افضل و استحباب را انجام بدهید. تا غسل نکرده نرو! در اینجا «فاذا تطَهَّرن» می‌خواهد بگوید من وقتی می‌گویم «فأتوا»، به نحو استحباب می‌گویم. اما حرمتی که قبلاً آورده بودم دو وجه دارد؛ «یَطهُرْنَ» که حرمت رفت. «یَطَّهَّرْنَ» استحباب اینکه اغتسال بکنید.

شاگرد: استحباب را بخاطر جمع می‌گویید؟ یعنی درجایی‌که نهی هست و از طرف دیگر امری هست که از آن برداشت وجوب می‌شود، خب اگر جمع را عرفی ندانند باید چه کار کنند؟

استاد: ما مقدمه النشر را مباحثه کردیم و به اینجا رسیدیم. ابن جزری این دو را موید هم می‌گیرد، نه اینکه دو حکم بگیرد[1]. همان جا عرض کردم که حرف او درست نبود. یعنی یک چیز ضعیفی را از تعدد قرائت استفاده کرده بود که به قوه و توانی که تعدد قرائت دارد نمی خورد. لذا قطب راوندی از ابن جزری در فقه القرآن جلو هست. ابن جزری به همین مثال می‌زند و می‌گوید با هم موید هستند. درحالی‌که موید نیستند. دو قرائت است که دو حکم شرعی را می‌گوید نه اینکه یک حکم را به نحو تأیید بگوید.

والحمد لله رب العالمین

[1]النشر فى القراءات العشر،ج١ص٢٩؛ ومنها ما يكون للجمع بين حكمين مختلفين كقراءة (يَطْهُرْنَ) و (يَطْهُرْنَ) بالتخفيف والتشديد ينبغى الجمع بينهما وهو أن الحائض لا يقربها زوجها حتى تطهر بانقطاع حيضها وتطهر بالاغتسال.

بازبینی #2
ایجاد شده 20 مارس 2024 15:59:04 توسط ... .
به روزرسانی شده 13 مه 2024 14:44:39 توسط ... .